

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظریه‌های تجارت بین‌الملل (با تاکید بر اقتصاد ایران)

دکتر رحمان سعادت
دانشیار دانشکده اقتصاد و مدیریت

محمد حسین عرب

دانشگاه سمنان

سرشناسه	سعادت، رحمان - ۱۳۵۳.
عنوان و پدیدآور	نظریه‌های تجارت بین‌الملل (با تأکید بر اقتصاد ایران) / رحمان سعادت؛ محمد حسین عرب
مشخصات نشر	تهران، نور علم.
مشخصات ظاهری	۳۱۸ ص. نمودار، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۷۴-۵
موضوع	اقتصاد بین‌الملل - ایران
موضوع	تجارت بین‌الملل - ایران
موضوع	تجارت بین‌الملل - مزیت نسبی
موضوع	صادرات و واردات
شناسه افزوده	عرب، محمد حسین؛ ۱۳۷۱، مؤلف.
رده‌بندی کنگره	HF ۱۳۷۹/۵
رده‌بندی دیویی	۳۸۲/۴

نشر نور علم: تهران - انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱
 فروشگاه: خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - کتاب چرتکه و نور علم - ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹ - ۶۶۱۷۴۹۱۰
 پخش: قلم سینا - انقلاب - ۱۲ فروردین - ساختمان ۲۸۶ واحد ۴ تلفن ۶۶۹۵۷۰۲۱ و ۶۶۹۵۷۱۲۰

عنوان کتاب: نظریه‌های تجارت بین‌الملل (با تأکید بر اقتصاد ایران)

تألیف: دکتر رحمان سعادت؛ محمد حسین عرب

ناشر: نور علم

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۷۴-۵

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: سورنا

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می‌شود.

فهرست

پیش‌گفتار نویسنده.....	۱۳
✓ بخش اول: نظریه های سنتی مزیت نسبی در تجارت بین الملل.....	۱۵
فصل اول: مزیت مطلق آدام اسمیت.....	۱۷
مقدمه.....	۱۹
۱-۱- نظریه آدام اسمیت در مورد تجارت بین الملل.....	۲۰
۲-۱- تقسیم کار و مزایای آن.....	۲۱
۳-۱- تجارت براساس نظریه مزیت مطلق آدام اسمیت.....	۲۱
مفهوم مزیت مطلق آدام اسمیت.....	۲۲
۴-۱- منفعت حاصل از تجارت بین الملل.....	۲۴
۵-۱- رشد داخلی و الگوهای تجارت بین الملل در نظریه مزیت مطلق اسمیت.....	۲۶
۶-۱- مزیت مطلق در کتاب های درسی مدرن.....	۲۸

- ۱-۷- تنوری تجارت بین الملل و تاریخ سیاسی حزب ویگ ۳۰
- ۱-۸- نظریه اسمیت چگونه تغییر پیدا کرده است؟ ۳۱
- ۱-۹- چگونه نظریه اسمیت در تنوری تجارت مدرن گنجانده شد؟ ۳۲
- ۱-۱۰- تجربه و درسی که از پرداختن به نظریه اسمیت می توانیم بگیریم، چیست؟ ۳۳
- فصل دوم: مزیت نسبی: دیوید ریکاردو** ۳۵
- مقدمه ۳۸
- ۱-۲- مبانی نظری مزیت نسبی ۳۹
- ۲-۲- نقش ریکاردو در شروع مزیت نسبی ۴۰
- ۲-۳- مروری بر ادبیات مزیت نسبی و مطلق ۴۲
- ۲-۴- منفعت پویای مزیت نسبی ۴۷
- ۲-۴-۱- مفهوم مزیت رقابت در پویایی نسبی مزیت ۴۸
- ۲-۵- نقدی بر بازسازی نظریه تجارت ریکاردو توسط جان استوارت میل ۵۱
- ۲-۵-۱- اساس مدل تک عاملی جان استوارت میل ۵۲
- فصل سوم: فراوانی عوامل تولید و نظریه هکشر اوهلین** ۶۱
- مقدمه ۶۳
- ۳-۱- فرضیات نظریه هکشر-اوهلین ۶۴
- ۳-۲- مفهوم فرضیات نظریه هکشر-اوهلین ۶۴
- ۳-۳- شدت استفاده از عوامل تولید، وفور نسبی عوامل تولید و شکل منحنی امکانات تولید ۶۶
- ۳-۴- وفور نسبی عوامل تولید ۶۸

- ۳-۵- گذاشت عوامل تولید و نظریه هکشر-اوهلین ۷۱
- ۷۱..... فرضیه اصلی نظریه هکشر-اوهلین
- ۷۲..... چارچوب نظریه هکشر-اوهلین
- ۳-۶- تفسیر نموداری نظریه $H-O$ ۷۳
- ۳-۷- مدل چند مخروطی هکشر-اوهلین-وانک ۷۹
- فصل چهارم: نظریه هزینه فرصت - هاریلر ۸۳
- ۸۵..... پیش گفتار
- ۸۸..... *منحنی هزینه فرصت ثابت
- ۸۹..... *منحنی هزینه فرصت فزاینده
- ۹۳..... *مزیت نظریه هزینه فرصت هاریلر
- ۹۴..... موانع نظریه هزینه فرصت هاریلر
- ۹۷..... نتیجه گیری
- ۹۸..... سوالات کوتاه مربوط به نظریه هزینه فرصت و مزیت نسبی
- ۷ بخش دوم: نظریه های مدرن مزیت نسبی در تجارت بین الملل ۹۹
- فصل پنجم: نظریه ترجیحات مشابه- لیندر ۱۰۱
- ۱۰۳..... مقدمه
- ۱۰۴..... ادبیات نظری: توضیحات تکمیلی در مورد نظریه لیندر
- ۱۰۷..... شدت تجارت بالقوه در تولیدات
- ۱۰۷..... شدت تجارت واقعی در تولیدات: نظریه لیندر

۱۱۳.....	مطالعات تجربی قضیه لیندر
۱۱۳.....	نتایج مثبت فرضیه ترجیحات لیندر
۱۲۵.....	فصل ششم: نظریه شکاف فناوری (مزیت فناوری)
۱۲۷.....	مقدمه
۱۲۸.....	۱-۶- ادبیات نظری
۱۳۰.....	۲-۶- فرضیه های اساسی پوزنر
۱۳۲.....	۳-۶- شکاف تقاضا و شکاف تقلید در مدل پوزنر
۱۳۶.....	۴-۶- ارتباط رشد فناوری در نظریه نئو کلاسیک
۱۳۷.....	۱-۴-۶- سطح توسعه اقتصادی و فناوری
۱۳۸.....	۲-۴-۶- تحقیق و توسعه و نوآوری
۱۳۹.....	۵-۶- نابرابری فناوری: نظرات تکمیلی
۱۵۳.....	فصل هفتم: نظریه دور تولیدی چرخه محصول
۱۵۵.....	مقدمه
۱۵۷.....	۱-۷- مروری بر ادبیات مدل چرخه عمر محصول
۱۵۸.....	۲-۷- مراحل کلی در نظریه چرخه عمر محصول ورنون
۱۶۱.....	۳-۷- ارزیابی مدل چرخه عمر
۱۶۲.....	۴-۷- فرضیه چرخه محصول و منابع بین الملل جدید
۱۶۳.....	۵-۷- نوآوری- بازار داخلی- نقش اصلی در فرضیه چرخه محصول
۱۶۷.....	۶-۷- بازار کشورهای در حال توسعه و سرمایه گذاری مستقیم خارجی- تجدید نظری
۱۶۶.....	از چرخه محصول

- ۷-۷-۷- توسعه در آینده- صنعت کامپیوتر و نقش چرخه عمر محصول چیست؟ .. ۱۶۹
- ۷-۷-۷-۱- صنعت رایانه ۱۷۰
- فصل هشتم: مزیت نسبی پویا ۱۷۳
- مقدمه ۱۷۵
- پیش گفتاری از مزیت نسبی ۱۷۶
- ۸-۱- مزیت نسبی پویا: ظرفیت جذب ۱۷۷
- ۸-۲- نظریه‌های متعارف مزیت نسبی پویا، مفهوم فناوری و معنای ضمنی: ارتباط با کشورهای در حال توسعه ۱۸۴
- ۸-۳- فرضیات رویکرد نئوکلاسیک و تفاوت آن با رویکرد قابلیت تکنولوژی (TC) ۱۸۷
- ۸-۴- مفهوم فناوری و تغییرات فناوری برای کشورهای کم توسعه یافته ۱۸۹
- ۸-۴-۱- کسب قابلیت‌های فناوری ۱۹۱
- ۸-۵- پیامدهای مزیت نسبی پویا ۱۹۳
- ۸-۶- تئوری تجارت پویا: خطرو چالشهای پویا: نظریه نئوکلاسیک تجارت ۱۹۶
- ۸-۶-۱- تجارت پویا در نظریه رشد ۱۹۷
- ۸-۷- بحث تجارت، رشد درون زا و بحث کلاسیک صنعت نوزاد ۱۹۹
- ۸-۸- تجربیات حاصل از مزیت نسبی پویا در صنایع نساجی و صنعت کشتی‌سازی: مورد مطالعه کشورهای آسیا میانه و شرق آسیا: کلام آخر ۲۰۱
- ۸-۸-۱- صنعت کشتی‌سازی چین و تاثیر نهاد در شکلگیری مزیت پویا نسبی ۲۰۳

پیش‌گفتار نویسنده

امروزه شناخت مزیت‌های تجاری هر کشور برای رسیدن به اهداف اقتصادی و سیاسی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. شناسایی و تأسیل‌های تجاری و اندازه‌گیری آنها و طراحی مدل درست و کامل می‌تواند در ترسیم یک برنامه تجارت بین‌الملل موفق، موثر و تعیین‌کننده باشد. قدم اول در این ارتباط آشنایی با تئوری‌های مزیت تجاری و نسبی است. در طول دو قرن گذشته در این ارتباط نظریات و درس‌های متعددی ارائه شده است که در کتاب‌ها و مقالات متعدد بصورت پراکنده دیده می‌شود. کتاب حاضر در راستای تدوین مجموعه نسبتاً جامع از همه تئوری‌های مزیت نسبی در تجارت بین‌الملل است. سعی شده همه این نظریات در این کتاب معرفی شود و همچنین پژوهش‌های انجام شده براساس این نظریات در ایران بصورت نمونه در بخش سوم آورده شده است. خوانندگان و علاقمندان به این زمینه علمی و کاربردی می‌توانند با مراجعه به این کتاب، مجموعه‌های نظریات تجارت بین‌الملل و پژوهش‌های انجام شده، بسیاری از نیازهای علمی خود را رفع نمایند.

این کتاب در چهار بخش تدوین شده است. بخش اول نظریات سنتی مزیت نسبی تجاری، بخش دوم نظریات مدرن مزیت تجاری را مورد بررسی قرار داده است. در بخش سوم

نمونه‌هایی از کارهای پژوهش مزیت تجاری بیان شده است و نهایتاً در بخش چهارم نقدهای اساسی به این نظریات گنجانده شده است. هرچند سعی شده است مجموعه کامل و بی نقص از مباحث ارائه شود اما کتاب حاضر خالی از نقص نخواهد بود که از این روی، ارائه نظرات خوانندگان بدون شک می‌تواند در بهبود مباحث و مطالب کتاب راهگشا باشد. منتظر دریافت نظرات ارزشمند شما از طریق ایمیل saadatrah@semnan.ac.ir هستیم. در پایان لازم می‌دانیم از همه عزیزان و دانشجویانی که ما را در تدوین این کتاب یاری کردند، صمیمانه سپاسگزاری نماییم.

دکتر رحمان سعادت

محمد حسین عرب

زمستان ۱۴۰۰

www.ketab.ir